

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 128.939 van 8 maart 2004
in de zaak A. 63.773/IX-2951.**

In zake : de VZW Europees Centrum voor Opera en Vocale Kunst,
die woonplaats kiest bij
Paul BERCKX,
wonende te WEMMEL,
Wemmel Centrum II,
Markt 46, bus 1

tegen :

1. de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van Financiën,
2. de Nationale Loterij,
die woonplaats kiest bij
advocaat D. D'HOOGHE,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Henri Wafelaertsstraat 47-51, bus 1,
3. de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,
die woonplaats kiest bij
advocaat B. STAELENS,
kantoor houdende te BRUGGE,
Canadesen Hof,
Bevrijdingslaan 4, bus 1.

DE RAAD VAN STATE, IXe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de VZW Europees Centrum voor Opera en Vocale Kunst op 22 mei 1995 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van :

"1° - de beslissing van de federale Minister van Financiën dd. 27 maart 1995 (...) waarbij de Minister het ECOV mededeelt 'dat spijtig genoeg het Beheerscomité van de Nationale Loterij geen gunstig gevolg kan geven aan het verzoek tot toekenning van de subsidie gevraagd voor het dienstjaar 1993' (...);

- 2° - de niet gepubliceerde, noch aan het ECOV medegedeelde, beslissing van het Beheerscomité van de Nationale Loterij zelf (als bedoeld in het schrijven van de Minister hiervoor vermeld) evenals de algemene beslissing en de lijst van de begunstigden van een toelage op het winstaandeel van de Nationale Loterij voor het betrokken dienstjaar 1993 voor culturele activiteiten;
- 3° - de impliciete weigering van de Gemeenschapsminister van Cultuur (='stilzitten van de overheid') door het niet beantwoorden van de talrijke aanvragen en rappelbrieven van het ECOV inzake toekenning (adviesverlening) van de subsidies van de Nationale Loterij (advies vereist bij de wet van 22 juli 1991 vóór elke beslissing inzake culturele subsidies van de Nationale Loterij) (...);

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur L. VERMEIRE;

Gelet op de beschikking van 10 september 2001 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memories van de verzoekende partij en van de tweede en de derde verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 22 december 2003 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 26 januari 2004;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter J. DE BRABANDERE;

Gehoord de opmerkingen van P. BERCKX , die verschijnt voor de verzoekende partij, van inspecteur J. DE VLEESCHOUWER, die verschijnt voor de eerste verwerende partij, van advocaat R. HEIJSE, die loco advocaat

D. D'HOOGHE verschijnt voor de tweede verwerende partij, en van advocaat B. STAELENS, die verschijnt voor de derde verwerende partij;

Gehoord het advies van auditeur L. VERMEIRE;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Verzoekster is een vereniging zonder winstoogmerk die als doel heeft "de beoefening van de vocale kunst en de operacultuur in alle opzichten te bevorderen en te revaloriseren, de vocale kunst en de operacultuur in alle aspecten pedagogisch, muziek-theatraal en technisch te stimuleren en te vernieuwen in de eerste plaats voor de eigen gemeenschap, en vervolgens voor de Europese gemeenschap".

Uit de voorgelegde stukken blijkt dat zij de vorige jaren gesubsidieerd werd via een deel van de winst van de Nationale Loterij, in 1985 voor een bedrag van 3 miljoen frank, in de jaren 1986, 1987, 1988 en 1989 voor een bedrag van 2,5 miljoen frank, en in de jaren 1990 en 1991 voor een bedrag van 3 miljoen frank.

1.2. Op 4 december 1991 dient verzoekster een aanvraag in om ook in het jaar 1992 een subsidie van 3 miljoen frank te krijgen. Na diverse briefwisseling deelt de minister van Financiën met een brief van 24 maart 1993 aan verzoekster mee dat hij, gelet op het advies uitgebracht door de raad van bestuur van de Nationale Loterij, besloten heeft een werkingstoelage van 1 miljoen frank te verlenen voor het jaar 1992.

1.3. In een brief van 20 april 1993 aan de minister van Financiën spreekt verzoekster de hoop uit dat de toelage voor 1993 "waarvoor wij een afzonderlijke aanvraag indienen" toch weer toegestaan zal kunnen worden.

In een brief van 10 mei 1993 aan de minister van Financiën vraagt verzoekster formeel een toelage aan van 3 miljoen frank voor 1993, eventueel met een extra overbruggingstoelage van 1,5 miljoen frank, wegens het wegvallen van diverse toelagen in 1992. In een brief van dezelfde datum aan de Vlaamse minister van Cultuur wordt gevraagd de aanvullende toelageaanvraag bij de Nationale Loterij "aan te vullen".

1.4. Na diverse briefwisseling deelt de minister van Financiën in een brief van 22 november 1993 aan verzoekster mee dat haar dossier niet was vermeld op de lijst van de voorstellen van de Vlaamse minister van Cultuur en vraagt hij haar met het kabinet van de Vlaamse minister contact op te nemen om met hem een mogelijke herziening van de aanvraag te bespreken.

1.5. In een omstandige antwoordbrief van 15 december 1993 aan de minister van Financiën wijst verzoekster onder meer op de eerder ontvangen steun, haar onbeantwoorde aanvragen om alsnog 3 miljoen frank toelage toe te kennen en de toegekende subsidie voor 1992 van 1 miljoen frank te aanzien als een voorschot, haar aanvraag voor 1993 en de brief van de minister van 31 augustus 1993 waaruit zij afleidde dat er nog geen definitief besluit was genomen, en vraagt zij de minister, als alleenbeslissende overheid, vóór 15 januari 1994 een overbruggingstoelage van 5 miljoen frank toe te kennen op de algemene werkingskredieten of de lottokredieten voor internationale uitstraling teneinde het ernstig en moeilijk te herstellen financieel nadeel, als gevolg van de retroactieve beslissingen tot vermindering of niet toekenning van toelagen, te kunnen overbruggen.

1.6. Met een brief van 18 maart 1994 dient verzoekster haar begroting voor 1994 bij de Nationale Loterij in "in de hoop dat wij voor 1994 opnieuw op een toelage van 3.000.000 bf van de Nationale Loterij mogen rekenen".

1.7. Na een aantal herinneringsbrieven vanwege verzoekster schrijft de minister van Financiën, in een brief van 20 oktober 1994, aan verzoekster dat de toelagen van de Nationale Loterij in geen geval beschouwd mogen worden als een terugkerende steun, dat blijkens informatie ontvangen van de Nationale Loterij de aanvragen werden onderzocht in het kader van de culturele kredieten die bestemd zijn voor de Vlaamse verenigingen en verdeeld op advies van de Vlaamse minister die bevoegd is voor cultuur, die voor 1992 voorstelde 1 miljoen frank toe te kennen en voor 1993 geen enkel voorstel heeft gedaan inzake de toekenning van een subsidie aan verzoekster; de aanvraag voor 1994 zou aan de Vlaamse minister van Cultuur zijn toegestuurd met de lijst van de andere culturele instellingen met het oog op een subsidievoorstel. Tevens wijst de minister van Financiën erop dat het ministerieel besluit voor de toekenning van de subsidie voor 1992 werd ondertekend en de subsidie uitbetaald en dat het dossier niet herzien kan worden aangezien de kredieten die in 1992 voor cultuur bestemd waren, uitgeput zijn, terwijl de Nationale Loterij de aanvragen die in het kader van de kredieten voor cultuur 1993 werden gedaan nog niet kan afsluiten omdat nog een niet erg hoog saldo overblijft dat niet werd toegekend.

1.8. Op 2 februari 1995, dag waarop de raad van bestuur van de Nationale Loterij haar laatste advies geeft over het nog resterende saldo van de te verdelen winst voor het dienstjaar 1993, deelt de directeur-generaal van de Nationale Loterij aan de minister van Financiën mee dat verzoeksters aanvraag door de bevoegde overheid van de Nationale Loterij is afgewezen.

1.9. Met een brief van 27 maart 1995 brengt de minister van Financiën verzoekster ervan op de hoogte dat de raad van bestuur van de Nationale Loterij geen gunstig gevolg heeft kunnen geven aan haar verzoek.

2. Over het juiste voorwerp van het beroep.

2.1. Overwegende dat verzoekster vooraan in haar verzoekschrift als voorwerp van haar beroep de handelingen aanwijst die hiervoor zijn aangehaald; dat

zij in fine van haar verzoekschrift de Raad van State vraagt te vernietigen, benevens de beslissing van de minister van Financiën van 27 maart 1995 (1°), "b) de niet gepubliceerde besluiten van de minister van Financiën houdende toekenning van subsidies aan culturele organisaties en culturele activiteiten voor 1992 en 1993 voor zover het ECOV niet voorkomt op deze lijsten van begunstigden voor het totaal aangevraagd subsidiebedrag van telkens 3.000.000 frank", alsook "c) de niet gemotiveerde impliciete weigering van de minister van Cultuur (stilzitten van de overheid) om de door het ECOV aangevraagde subsidies voor 1992 en 1993 op de winstaandelen van de Nationale Loterij, niet voor te stellen aan de Nationale Loterij (niet gemotiveerde afwijzing van de aanvragen niet medegedeeld aan het ECOV)";

2.2. Overwegende dat, in acht genomen het wettelijk kader en wat uit de uiteenzetting van de feiten blijkt, het voorwerp van het beroep als volgt kan worden omschreven :

1. de beslissing medegedeeld in de brief van de minister van Financiën van 27 maart 1995 houdende de weigering om de gevraagde subsidie voor 1993 en eventueel ook 1992 uit de te bestemmen winst van de Nationale Loterij voor die jaren toe te kennen,
2. de besluiten van de minister van Financiën houdende toekenning van dergelijke subsidies aan culturele organisaties en culturele activiteiten voor 1993 en eventueel voor 1992 voor zover verzoekster op de lijsten van begunstigden niet voorkomt voor het aangevraagde subsidiebedrag van 3 miljoen frank, en
3. de impliciete weigering van de Vlaamse minister van Cultuur aan de minister van Financiën voor te stellen een deel van de te bestemmen winst van de Nationale Loterij toe te kennen aan verzoekster als subsidie voor 1993 en eventueel voor 1992, alsmede het advies van de raad van bestuur van de Nationale Loterij ter zake;

Overwegende dat de vraag blijft of het beroep betrekking heeft op de weigering van de gevraagde subsidie voor enkel het jaar 1993 dan wel voor 1992 en 1993; dat deze vraag zal worden behandeld met betrekking tot de ontvankelijkheid;

3. Over de rechtspleging.

Overwegende dat de aanvullende memories die de verzoekster en de verwerende partijen na de memories van wederantwoord hebben ingediend niet voorzien zijn in de procedureregeling en derhalve uit de debatten worden geweerd;

4. Over de ontvankelijkheid van het beroep.

4.1.1. Overwegende dat de tweede verwerende partij opwerpt dat het verzoekschrift uitgaat van een vereniging zonder winstoogmerk en dat deze, overeenkomstig artikel 13 van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend en overeenkomstig artikel 16 van de statuten, in rechte vertegenwoordigd wordt door de raad van bestuur, dat echter uit de door verzoekster voorgelegde stukken blijkt dat het de algemene vergadering is die op 8 februari 1995 de voorzitter volmacht en opdracht heeft gegeven "de als afwijzende beslissing (stilzitten van de overheid) voor de bevoegde rechtscolleges in vernietiging aan te vechten", zodat het bevoegde orgaan van verzoekster, de raad van bestuur, geen beslissing omtrent het ingestelde annulatieberoep heeft genomen en de vordering onontvankelijk is; dat de tweede verwerende partij voorts stelt dat het verzoekschrift geen vermelding bevat van de voluit geschreven woorden "vereniging zonder winstgevend doel" zoals overeenkomstig artikel 11 van de voornoemde VZW-wet vereist is, zodat verzoekster zich niet op haar rechtspersoonlijkheid kan beroepen; dat zij ten slotte voorbehoud maakt wat betreft de neerlegging van de ledenlijsten zoals vereist krachtens artikel 10 van de VZW-wet en bij gebreke waarvan verzoekster zich evenmin op haar rechtspersoonlijkheid kan beroepen;

4.1.2. Overwegende dat verzoekster antwoordt dat de aanwijzing van de in rechte optredende vertegenwoordiger van verzoekster geschiedde bij beslissing van de raad van bestuur van 8 februari 1995, beslissing die voor alle veiligheid dezelfde dag door de algemene vergadering, die als hoogste gezagsorgaan van de vereniging zonder winstoogmerk de handelingen van de raad van bestuur controleert, werd

bevestigd; dat zij voorts stelt dat alle andere wettelijke voorwaarden -publicatie van de samenstelling van de raad van bestuur en neerlegging van de ledenlijsten- zijn vervuld en dat ook de Raad van State reeds in zijn arrest nr. 55.073 van 8 september 1995 het rechtsgeldig optreden van de gemachtigde vertegenwoordiger van het ECOV heeft aanvaard;

4.1.3.1. Overwegende dat verzoekster bij haar memorie van wederantwoord de notulen voegt van de vergadering van haar raad van bestuur van 8 februari 1995, waaruit blijkt dat deze de beslissing van de algemene vergadering van 13 december 1993 bevestigd heeft om de voorzitter desgevallend samen met de administratief directeur, indien zulks nodig mocht blijken, overeenkomstig artikel 16, 2°, van de statuten, volmacht en opdracht te geven "de als afwijzende beslissing (stilzitten van de overheid) voor de bevoegde rechtscolleges in vernietiging aan te vechten"; dat hieruit moet worden afgeleid dat het volgens de wet en de statuten bevoegde bestuursorgaan van verzoekster zijn voorzitter heeft gemachtigd om bij de Raad van State beroep in te stellen; dat de exceptie niet gegrond is;

4.1.3.2. Overwegende dat het gemis aan rechtspersoonlijkheid, volgende uit het verzuim de ledenlijst van de vereniging te hebben neergelegd ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg, in limine litis moet worden opgeworpen en het niet volstaat louter de vraag te stellen of die formaliteit werd vervuld, zoals de tweede verwerende partij doet, maar dat degene die de exceptie opwerpt het ook moet hebben nagegaan; dat het gebruik van de courante afkorting "VZW" in plaats van de voluit geschreven bewoordingen "vereniging zonder winstgevend doel" niet als een substantieel gebrek kan worden beschouwd; dat ook deze excepties niet gegrond zijn;

4.2.1.1. Overwegende dat de eerste verwerende partij opwerpt dat de nietigverklaring wordt gevorderd van een "beslissing" van 27 maart 1995 van de minister van Financiën, terwijl dat schrijven beperkt is tot de mededeling dat de raad van bestuur van de Nationale Loterij geen gunstig gevolg heeft kunnen geven aan de subsidieaanvraag van verzoekster, dat die mededeling geen handeling is welke beoogt rechtsgevolgen in het leven te roepen of te beletten dat zij tot stand komen, zodat het

annulatieberoep in de mate dat het gericht is tegen die mededeling niet ontvankelijk is ratione materiae;

4.2.1.2. Overwegende dat de tweede verwerende partij van haar kant opwerpt dat, in de mate dat het annulatieberoep gericht is tegen de adviezen van de raad van bestuur van de Nationale Loterij aan de minister van Financiën omtrent de voorstellen van de Vlaamse minister van Cultuur om bepaalde projecten of verenigingen die een aanvraag indienden een subsidie toe te kennen bestaande in een deel van de te bestemmen winst, het beroep onontvankelijk is ratione materiae; dat, immers, overeenkomstig artikel 17 van de wet van 22 juli 1991 de raad van bestuur van de Nationale Loterij weliswaar bevoegd is om in het kader van de winstbestemming advies te verstrekken aan de minister van Financiën, maar het deze laatste is, na dat advies ingewonnen te hebben, die als enige bevoegd is om te beslissen; dat zij er daarbij op wijst dat ook tijdens de parlementaire bespreking van dat artikel in de Senaatscommissie werd verduidelijkt dat de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de bestemming van de winst ligt bij de minister van Financiën, dat het met andere woorden niet gaat om een bindend advies en dat ook wanneer het, zoals in casu, gaat om de bestemming van winst voor doeleinden van openbaar nut aan de verwezenlijking waarvan andere overheden bijdragen, de minister van Financiën beslist over de bestemming van de winst op voorstel van die overheden en volgens de modaliteiten die in gezamenlijk akkoord worden bepaald, en dat de raad van bestuur van de Nationale Loterij overeenkomstig artikel 5, tweede lid, van het koninklijk besluit van 20 februari 1992 enkel een advies uitbrengt dat niet bindend is en zich, inzake culturele aangelegenheden, ertoe beperkt na te gaan of de door de Vlaamse minister van Cultuur voor subsidiëring voorgestelde projecten of verenigingen in overeenstemming zijn met de wettelijke of reglementair gestelde voorwaarden; dat volgens de tweede verwerende partij dergelijke adviezen, die niet bindend zijn, geen aanvechtbare administratieve rechtshandelingen uitmaken zodat de vordering op dat punt onontvankelijk is en de tweede verwerende partij buiten de zaak moet worden gesteld;

4.2.1.3. Overwegende dat de derde verwerende partij ten slotte opwerpt dat de vordering, in zoverre zij gericht is tegen het stilzitten van de Vlaamse Gemeenschap, de impliciete weigering verzoekende partij gunstig te adviseren, steunt op artikel 14, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State -thans artikel 14, § 3- hetgeen het bestaan van een rechtsplicht veronderstelt, terwijl verzoekster in het verzoekschrift zelf erkent dat het gaat om een niet verplichte en niet bindende adviesbevoegdheid en ook de wet van 22 juli 1991 en het koninklijk besluit van 20 februari 1992 geen verplichting bevatten om voor te stellen een deel van de winst aan verzoekster toe te kennen, terwijl er evenmin een rechtsplicht is om op vragen te antwoorden, zodat ter zake overeenkomstig het arrest WINAND, nr. 19.821, van 4 oktober 1979, geen verhaal krachtens artikel 14, tweede lid - thans artikel 14, § 3 - bij de Raad van State kan worden ingeleid; dat verder volgens de derde verwerende partij ook nooit enige aanmaning overeenkomstig dat artikel 14, tweede lid - thans artikel 14, § 3- zou zijn verstuurd en in dat kader het uitblijven van een voorstel gekwalificeerd wordt als het uitblijven van de voorbereidende rechtshandeling ten aanzien van de toekenning van een subsidie die zelf als onwettig en ongrondwettig wordt gekwalificeerd;

4.2.2.1. Overwegende dat de verzoekster repliceert ten aanzien van de exceptie opgeworpen door de eerste verwerende partij, dat de brief van 27 maart 1995 van de minister van Financiën niettegenstaande zijn formulering wel degelijk een impliciete weigering bevat van de aanvraag voor 1993, aangezien het niet de raad van bestuur is die beslist, maar wel de minister op grond van de voorstellen van de Vlaamse minister van Cultuur en het advies van de raad van bestuur van de Nationale Loterij en dat, gelet op de "negatieve adviezen" van de Vlaamse minister en de raad van bestuur, de minister bijgevolg slechts de keuze had tussen het ingaan op die adviezen en de subsidie weigeren - zin waarin verzoekster de voornoemde brief las en interpretatie die volgens haar bevestigd wordt doordat anders nog geen beslissing werd genomen, te meer daar een overheid die zich onthoudt meer dan zestig dagen na afloop van een voorbereidende procedure uitspraak te doen over de ingediende subsidieaanvraag van rechtswege geacht wordt afwijzend te hebben beslist - dan wel niet ingaan op de adviezen, waardoor de minister volgens haar niet gebonden is, en

de aangevraagde subsidies voor 1992 en 1993 uitbetalen, wat niet is gebeurd, hetgeen er opnieuw op wijst dat de minister wel degelijk besloot de aanvraag af te wijzen;

4.2.2.2. Overwegende dat verzoekster niet ingaat op de exceptie van de tweede verwerende partij als zouden de adviezen van de raad van bestuur van de Nationale Loterij niet bindend zijn en dus niet aanvechtbaar;

4.2.2.3. Overwegende dat verzoekster tegenover de exceptie van de derde verwerende partij stelt dat het niet beantwoorden van aanvragen en brieven op zijn minst getuigt van onbehoorlijk bestuur en dat het optreden van de Vlaamse minister van Cultuur een essentieel onderdeel is in de procedure strekkende tot het toekennen van een lottosubsidie aan een Vlaamse culturele organisatie; dat zij concludeert: "Waar het wel om gaat is het niet gemotiveerd advies (niet opnemen in de lijst der begunstigden) aan de Nationale Loterij en het in rechte niet behoorlijk gemotiveerd advies van de Nationale Loterij zelf";

4.2.3.1. Overwegende dat blijkens artikel 17 van de wet van 22 juli 1991 betreffende de Nationale Loterij, zoals het destijds gold, de minister van Financiën voor de bestemming zorgt van de winst overeenkomstig het winstverdelingsplan en na het advies van de raad van bestuur van de Nationale Loterij te hebben ingewonnen; dat volgens het verslag dat werd uitgebracht namens de Commissie voor de financiën van de Senaat bij het ontwerp dat de wet van 22 juli 1991 is geworden, de raad van bestuur van de Nationale Loterij geen bevoegdheid heeft voor het verdeelplan maar dat hij de minister adviseert over de winstbestemming en dat de eindverantwoordelijkheid voor de bestemming van de winst ligt bij de minister van Financiën; dat volgens artikel 18 van de voornoemde wet, voor zover de winsten van de Nationale Loterij verdeeld worden voor doeleinden van openbaar nut aan de verwezenlijking waarvan andere overheden bijdragen, de minister van Financiën beslist over de bestemming ervan op voorstel van deze overheden volgens de modaliteiten die in gezamenlijk akkoord zijn bepaald; dat artikel 5, tweede lid, van het koninklijk besluit van 20 februari 1992 tot bepaling van de doeleinden van

openbaar nut waarvoor een deel van de winst van de Nationale Loterij wordt bestemd, bepaalt dat, wat betreft de doeleinden van openbaar nut die vallen onder artikel 18 van de wet, de raad van bestuur van de Nationale Loterij de minister van Financiën adviseert na kennis te hebben genomen van de voorstellen van de betrokken andere overheden; dat wat voorafgaat tot het besluit leidt dat, aangezien het in dezen gaat om een subsidieaanvraag die valt onder de toepassing van artikel 18, de federale minister van Financiën beslist op voorstel van de Vlaamse minister bevoegd voor cultuur na advies van de raad van bestuur van de Nationale Loterij;

4.2.3.2. Overwegende dat de brief van 27 maart 1995 waarmee de minister van Financiën verzoekster ervan in kennis stelt dat de raad van bestuur van de Nationale Loterij geen gunstig gevolg heeft kunnen geven aan haar verzoek, formeel te beschouwen is als louter een mededeling en geen voor vernietiging vatbare rechtshandeling; dat het echter duidelijk is dat verzoekster de onderliggende beslissing om de subsidieaanvraag te weigeren aanvecht; dat die brief dan ook kan worden geïnterpreteerd in die zin, omdat enkel de minister van Financiën ter zake bevoegd is en uit zijn brief, niettegenstaande de formulering ervan, bij ontstentenis van enige andere positieve beslissing, afgeleid kan worden dat de minister zich aansluit bij het advies van de raad van bestuur van de Nationale Loterij dat geen gunstig gevolg verleend kan worden aan de aanvraag; dat aldus niet ingegaan hoeft te worden op het argument van verzoekster dat het niet beslissen over een subsidieaanvraag binnen zestig dagen na afloop van de voorbereidende procedure gelijkstaat met een weigering; dat mitsdien de exceptie van de eerste verwerende partij niet gegrond is en de vordering *ratione materiae* ontvankelijk is in zoverre zij is gericht tegen de beslissing van de eerste verwerende partij om voor 1993 te weigeren een subsidie aan het ECOV te verlenen; dat in de mate dat daarin ook een beslissing wordt gezien voor 1992, vooreerst moet worden opgemerkt dat de brief als onderwerp heeft "subsidieaanvraag in het kader van de toekenningen aan de culturele sector 1993" en dat uit de feiten blijkt dat de beslissing omtrent 1992 al eerder werd genomen; dat de minister van Financiën namelijk reeds met een brief van 24 maart 1993 aan verzoekster had meegedeeld dat hij, gelet op het advies uitgebracht door de raad van bestuur van de Nationale Loterij, een werkingstoelage

van 1 miljoen frank had verleend voor het jaar 1992; dat uit die brief niet kan worden afgeleid dat de beslissing slechts voorlopig zou zijn; dat hij overigens in zijn brief van 20 oktober 1994 nog schreef dat het ministerieel besluit voor de toekenning van de subsidie voor 1992 werd ondertekend en de subsidie uitbetaald en dat het dossier niet herzien kan worden; dat het onderhavige beroep meer dan zestig dagen na het ontvangen van die laatste brief werd ingediend zodat, hoe dan ook, dat beroep niet meer kan worden betrokken op de subsidie voor het jaar 1992; dat dit eveneens geldt voor de andere bestreden rechtshandelingen betreffende 1992, die voorafgaan aan de door de minister van Financiën genomen eindbeslissing;

4.2.3.3. Overwegende dat in de mate dat de beslissing van de raad van bestuur van de Nationale Loterij wordt aangevochten, vastgesteld dient te worden dat het krachtens de wet van 22 juli 1991 en het koninklijk besluit van 20 februari 1992 enkel gaat om een niet bindend advies en dus om een voorbereidende rechtshandeling die op zich niet voor vernietiging vatbaar is; dat de exceptie van de tweede verwerende partij dan ook gegrond is; dat zulks echter geen reden uitmaakt om haar buiten de zaak te stellen, aangezien haar advies deel uitmaakt van een complexe rechtshandeling en zij zich moet kunnen verweren ten aanzien van de precieze rechtskracht van dat advies, wat zij bij deze gedaan heeft;

4.2.3.4.1. Overwegende dat in de mate dat de impliciete weigering van de Vlaamse minister van Cultuur wordt aangevochten om de door het ECOV aangevraagde subsidie voor te stellen aan de Nationale Loterij, het gaat om een zogenaamde voorbeslissing, aangezien uit artikel 18 van de wet van 22 juli 1991 volgt dat de minister van Financiën, bij het toekennen van delen van de winst van de Nationale Loterij voor doeleinden van openbaar nut aan de verwezenlijking waarvan andere overheden bijdragen, zoals ter zake het geval is bij culturele doeleinden waarvoor de Gemeenschappen bevoegd zijn, enkel kan beslissen op voorstel van die overheden - in casu de Vlaamse minister van Cultuur - volgens de modaliteiten die in gezamenlijk akkoord zijn bepaald; dat bij ontstentenis van een voorstel dan ook geen subsidie toegekend kan worden; dat die weigering om een voorstel te doen als voorbeslissing griefhoudend is en aanvechtbaar voor de Raad van State;

4.2.3.4.2. Overwegende dat dienaangaande blijkt dat de Vlaamse minister van Cultuur een reeks voorstellen deed waarbij op de eerste lijst, "Cultuur 1993" , onderdeel "muziek en dans", voor de aanvraag van het ECOV (3 miljoen frank voor werkingskosten en 1,5 miljoen frank extra overbruggingstoelage) geen bedrag werd voorgesteld; dat het ECOV niet is vermeld op de tweede lijst, hetgeen blijktens een brief van 5 oktober 1993 aan de Nationale Loterij inhoudt dat het advies in beraad werd gehouden in afwachting van een volledig en definitief zicht op de beschikbare middelen en de totaliteit van de aanvragen; dat in een brief van 4 maart 1994 de Vlaamse minister zijn voorstellen meedeelt inzake de derde en de vierde lijst, waarop geen aanvraag van het ECOV is vermeld, alsmede een voorstel tot bijkomende subsidie van initiatieven die reeds voorkwamen op de lijsten 1 en 2 : het ECOV komt hierin niet voor; dat over het saldo geadviseerd zou worden zodra officieel bericht wordt ontvangen over het definitief bedrag; dat de Nationale Loterij op 11 mei 1994 aan de Vlaamse minister het saldo van het voorlopig te besteden bedrag voor de subsidiëring van culturele verenigingen bevestigt, waarna de minister, op 27 mei 1994, voorstelt een bijkomende subsidie toe te kennen aan verenigingen die reeds in zijn eerdere voorstellen positief werden geadviseerd; dat het ECOV hier niet wordt vermeld; dat in een brief van 21 oktober 1994 een voorstel wordt gedaan over de besteding van bedragen vermeld op de 3e cultuurlijst die volgens een mededeling van de Nationale Loterij opnieuw ter beschikking staan; dat ook hier het ECOV niet voorkomt; dat de raad van bestuur van die voorstellen akte neemt op respectievelijk 29 oktober 1993 wat betreft de eerste en de tweede lijst, hetgeen leidt tot een ministerieel besluit van 7 december 1993, op 2 mei 1994 wat betreft de derde en de vierde lijst en de voorgestelde bijkomende subsidiëring van lijsten 1 en 2, hetgeen leidt tot twee ministeriële besluiten van 29 augustus 1994 inzake de subsidievoorstellen van de Vlaamse minister van Cultuur, op 7 juli 1994 wat betreft het voorstel van 27 mei 1994 hetgeen leidt tot een ministerieel toekenningsbesluit van 24 oktober 1994, en op 2 februari 1995 wat betreft de laatste voorstellen, hetgeen leidt tot een ministerieel besluit van 19 mei 1995; dat blijktens de memorie van antwoord van de tweede verwerende partij die beslissing het resterend saldo betrof van de te bestemmen winst voor 1993; dat uit dat alles kan worden afgeleid dat de Vlaamse minister van Cultuur impliciet maar zeker besliste om in 1993 geen voorstel tot

subsiëring van het ECOV te doen, zodat de vordering op dat punt ontvankelijk is ratione materiae; dat die gegevens niet worden tegengesproken door de Vlaamse minister van Cultuur zelf, optredend namens de derde verwerende partij, aangezien hij in het kader van dit geding geen enkel dossierstuk heeft neergelegd dat betrekking heeft op de subsidieaanvraag van verzoekster; dat hierbij geen toepassing gemaakt dient te worden van artikel 14, § 3, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, aangezien het niet gaat om het verzuim een beslissing te nemen; dat wat betreft 1992, zoals vermeld het beroep tegen de eindbeslissing niet ontvankelijk is en bijgevolg de voorbeslissing van de Vlaamse minister niet meer kan worden bestreden;

4.2.3.4.3. Overwegende dat aangezien verzoekster niet aantoonst dat er een rechtsplicht bestaat om aan verzoekster te antwoorden op brieven en rappelbrieven, de vordering niet ontvankelijk is ratione materiae in de mate dat het niet-antwoorden wordt aangevochten als een stilzwijgende afwijzing;

4.3.1. Overwegende dat de verwerende partijen nog het belang van verzoekster betwisten in dezer voege;

4.3.1.1. Overwegende dat de eerste verwerende partij stelt dat verzoekster niet duidelijk maakt welk voordeel zij nastreeft met de gevraagde nietigverklaring van de "algemene beslissing" en de "lijst van de begunstigten", waarmee verzoekster volgens haar in feite de besluiten beoogt waarin de minister van Financiën cultuursubsidies voor 1993 toekent op voorstel van de Vlaamse minister van Cultuur en na advies van de raad van bestuur van de Nationale Loterij; dat dit ook zou gelden voor de vraag tot nietigverklaring van deze besluiten voor 1992;

4.3.1.2. Overwegende dat de tweede verwerende partij geen afzonderlijke exceptie van gebrek aan belang aanvoert; dat zij bij het middel ontleend aan de schending van de bevoegdheidsverdelende regels wel stelt dat verzoekster geen belang heeft bij dat middel aangezien het gegrond bevinden ervan zou meebrengen dat aan verzoekster, in het licht van de vigerende wetgeving, hoe dan ook geen deel van de winst van de Nationale Loterij kan worden toegekend;

4.3.1.3. Overwegende dat ook de derde verwerende partij aanvoert dat verzoekster geen belang heeft, minstens bij de diverse middelen, aangezien de middelen die ontleend worden aan de schending van artikel 127, § 1, 1°, van de Grondwet, artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, de bijzondere financieringswet en de cultuurpactwet (artikelen 10, 13 en 14), indien zij gegrond worden bevonden, inhouden dat elke winstbedeling ten bate van culturele activiteiten onwettig is terwijl zij zelf nochtans de nietigverklaring nastreeft van de weigering haar een winstdeelname toe te kennen;

4.3.2. Overwegende dat verzoekster niet ingaat op de door de eerste verwerende partij opgeworpen exceptie, noch op de door de tweede verwerende partij behandelde problematiek van het belang bij het ingeroepen middel ontleend aan de schending van de bevoegdheidsverdelende regels; dat wat de derde verwerende partij betreft verzoekster niet uitdrukkelijk antwoordt op de opgeworpen exceptie, doch er telkens op wijst dat de beweerde bevoegdheidsoverschrijding en schending van de cultuurpactwet de openbare orde raakt;

4.4.1. Overwegende dat de eerste verwerende partij terecht opmerkt dat verzoekster, in zoverre zij de nietigverklaring vraagt van de ministeriële besluiten waardoor subsidies worden toegekend uit de winst van de Nationale Loterij, niet aangeeft hoe zij door die beslissingen persoonlijk en rechtstreeks wordt benadeeld noch welk voordeel zij ermee nastreeft; dat het echter redelijk evident is dat wanneer subsidies worden toegekend aan andere aanvragers dan verzoekster, tot de uitputting van het beschikbare budget, daardoor geen budgettaire ruimte overblijft om subsidies aan haarzelf toe te kennen en dat die ruimte opnieuw geschapen kan worden door een nietigverklaring van de beslissing waardoor wel subsidies worden toegekend aan verzoeksters concurrenten; dat de exceptie desbetreffend moet worden verworpen;

4.4.2. Overwegende dat in zoverre het eerste - meest verregaande - middel ontleend aan de schending van de bevoegdheidsverdelende regels gegrond zou zijn, de tweede en de derde verwerende partij terecht opmerken dat een

nietigverklaring op die grondslag geen nuttig effect zou hebben aangezien op het eerste gezicht dan geen toelagen uit de winst van de Nationale Loterij meer toegekend kunnen worden aan culturele initiatieven zoals dat van verzoekster en dat de minister van Financiën, bij het opnieuw beslissen over die aanvraag in het licht van het gezag van gewijsde van het vernietigingsarrest, in de toenmalige stand van de regelgeving dan gewoon geen positieve beslissing meer kon nemen; dat die vraag echter samenhangt met de grond van de zaak;

5. Over de grond van de zaak.

5.1.1. Overwegende dat verzoekster in een eerste middel "ten aanzien van de federale minister van Financiën" de schending aanvoert van artikel 127, § 1, 1°, van de Grondwet, van artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten; dat zij in essentie betoogt dat de toekenning door de federale minister van Financiën en de raad van bestuur van de Nationale Loterij, van subsidies, uit nationale middelen, aan culturele organisaties en activiteiten, strijdig is met artikel 127, § 1, 1°, van de Grondwet en met artikel 4 van de voornoemde bijzondere wet, hetwelk de bevoegdheid inzake culturele materies uitsluitend toekent aan de Gemeenschappen; dat volgens haar de door de wet van 22 juli 1991 aan de federale regering toegekende bevoegdheid om bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit een deel van de winst van de Nationale Loterij te bestemmen voor doeleinden van openbaar nut, alleen federale doeleinden kan betreffen en niet die waarvoor de Gemeenschappen of de Gewesten bevoegd zijn en dat dit hoogstens, met toepassing van de bijzondere financieringswet, met vaststelling van de vereiste verdeelsleutels zou kunnen gebeuren, door overdracht van deze delen aan de Gemeenschappen en de Gewesten die vervolgens daarover autonoom zouden kunnen beslissen;

5.1.2. Overwegende dat de tweede verwerende partij, bij welke de eerste verwerende partij zich aansluit, antwoordt dat dit middel, dat zij beschouwt als een eerste onderdeel van een eerste middel, indien gegrond, verzoekster geen voordeel

kan opleveren omdat aan deze dan, in het licht van de bestaande wetgeving, hoe dan ook geen deel van de winst van de Nationale Loterij als subsidie kan worden toegekend zodat het middel onontvankelijk is bij gebrek aan belang;

5.1.3. Overwegende dat verzoekster in haar memories van wederantwoord in feite niet meer afzonderlijk ingaat op dit middel; dat zij terloops wel affirmeert dat de wet van 22 juli 1991 op de Nationale Loterij enkel regelgevend kan zijn voor federale doeleinden van algemeen belang en stelt dat in dit verband de vraag is - in bijkomende orde - wie in deze federale materie bevoegd is om nationale gelden bij wettelijke of decretale regelingen vast te stellen (sic) zodat voor zover nodig wellicht de bevoegdheidsverdeling dient te worden onderzocht, onder meer de geldigheid van de wet van 22 juli 1991 en in bijkomende orde het koninklijk besluit van 20 februari 1992, desnoods ambtshalve door de Raad van State middels het stellen van een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof;

5.1.4. Overwegende dat verzoekster in haar laatste memorie betreurt dat het auditorsverslag enkel ingaat op haar derde, in bijkomende orde aangevoerde middel en daarbij voorstelt een prejudiciële vraag te stellen aan het Arbitragehof; dat zij echter vreest dat het Arbitragehof zich ertoe zal beperken te verwijzen naar de huidige, nieuwe regeling ter zake die enkel voor de toekomst geldt; dat zij dan ook vraagt dat de bestreden beslissingen zouden worden vernietigd op grond van haar eerste twee middelen, die volgens haar zijn : 1) het gebrek aan motivering van de beslissing van de minister van Financiën, 2) schending van artikel 10 van de cultuurpactwet in zoverre dit voorschrijft dat vooraf de nodige regels vastgesteld moeten zijn ten aanzien van de verdeling van de subsidies;

5.2.1. Overwegende, vooraf, dat in haar verzoekschrift tot nietigverklaring, onder I -er volgt geen II- punt 1, verzoekster de schending aanvoert van artikel 127, § 1, 1°, van de Grondwet en van artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen; dat wat zij in haar laatste memorie haar eerste en tweede middelen noemt in haar inleidend verzoekschrift voorkomt onder de nummers 4 en 5;

5.2.2. Overwegende dat het bevoegde lid van het auditoraat zijn onderzoek van de grond van de zaak beperkt heeft tot voormeld punt 1 alsmede punt 2 van het verzoekschrift, wat hij beschouwt als het eerste middel; dat op verzoeksters vraag in haar laatste memorie ingaan zou betekenen dat een bijkomend onderzoek dient te worden gelast; dat derhalve eerst moet worden nagegaan of een behandeling van dat eerste middel een oplossing van het geschil mogelijk maakt;

5.2.3. Overwegende dat de bevoegdheidsverdeling tussen de federale Staat en de Gemeenschappen en de Gewesten de openbare orde raakt zodat verzoekster geen belang moet aantonen bij het middel dat de schending van de regels welke die bevoegdheidsverdeling bepalen aanvoert; dat volstaat dat zij belang heeft bij haar vordering zelf; dat zoals hiervoor al werd uiteengezet en daarbij aansluitend, verzoekster belang heeft om aan te voeren dat een ander geen aanspraak kan maken op subsidies, daar een eventuele nietigverklaring van de toekenning van subsidies aan andere begunstigden budgettaire ruimte zou scheppen om verzoekster wel subsidie te verlenen naast of in de plaats van aan die andere begunstigden; dat dit belang ook geacht kan worden nog aanwezig te zijn, in een meer algemene zin, in de hypothese dat ingevolge de nietigverklaring niemand, ook verzoekster niet, nog aanspraak zou kunnen maken op enige subsidie, omdat alsdan de bevoegde overheden ertoe aangezet worden de regels dermate aan te passen dat zij toch subsidies kunnen verlenen, in welk geval ook verzoekster een nieuwe kans krijgt;

5.2.4. Overwegende dat de vaststelling dat de bevoegdheidsverdeling tussen de federale Staat en de Gemeenschappen en de Gewesten de openbare orde raakt ook meebrengt dat de Raad van State die kwestie vooraf, eventueel ambtshalve, moet onderzoeken; dat hij dan ook niet kan ingaan op de vraag van verzoekster om ze voorlopig ter zijde te laten en eerst de andere middelen te onderzoeken;

5.2.5. Overwegende dat enerzijds de federale Staat bevoegd is voor de Nationale Loterij, en dus ook voor het bepalen van regels voor de verdeling van de winst ervan, terwijl anderzijds de Vlaamse en Franse Gemeenschappen exclusief

bevoegd zijn in de culturele aangelegenheden opgesomd in artikel 4 van de voornoemde bijzondere wet, opsomming die langs artikel 4, § 1, van de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, ook geldt voor die laatste gemeenschap; dat tijdens de parlementaire bespreking van het ontwerp dat de wet van 22 juli 1991 zou worden trouwens uitgebreid aandacht werd besteed aan de bevoegdheidsproblematiek, in de mate dat de federale minister van Financiën via de bestemming van de te verdelen winst van de Nationale Loterij projecten van openbaar nut zou financieren die aangelegenheden betreffen waarvoor de Gemeenschappen of de Gewesten bevoegd zijn; dat in de Senaatscommissie de bevoegde staatssecretaris stelde dat artikel 18 van de wet een praktische oplossing mogelijk zou maken voor de subsidiëring van aangelegenheden die onder de bevoegdheid vallen van de Gemeenschappen en de Gewesten en de praktijk van officieus overleg bevestigen waarvan de minister van Financiën en de regeringen van de Gemeenschappen reeds gebruik maken aangaande de subsidies van de Nationale Loterij op cultureel vlak; dat blijkens het verslag "Evaluatie van de werking van de nieuwe federale structuren" van de Senaatscommissie voor de institutionele aangelegenheden, de federale regering in 1999 erkende dat de toekenning van subsidies door de federale Staat -ter zake de minister van Financiën door het ter beschikking stellen van een deel van de winst van de Nationale Loterij voor initiatieven of projecten die tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoren- niet strookt met de grondwettelijke bevoegdheidsverdeling tussen de Staat en de Gemeenschappen, maar dat het voorstel van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap om een deel van de winst van de Nationale Loterij over te dragen aan de Gemeenschappen, de lege lata niet in aanmerking kan worden genomen aangezien in deze overdracht niet is voorzien door de wet van 22 juli 1991 noch door de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten; dat de bevoegdheid van de federale Staat, de Gemeenschappen of de Gewesten om uitgaven te doen in het kader van hun overheidsbeleid of onder de vorm van subsidies aan publiekrechtelijke of privaatrechtelijke instellingen, afhankelijk is van de materiële bevoegdheid waartoe die geldmiddelen zijn bestemd, onder voorbehoud van eventuele uitzonderingen bepaald bij de Grondwet of de bijzondere wet; dat het de federale Staat bijgevolg niet

toekomst federale middelen te besteden aan aangelegenheden die tot de materiële bevoegdheid van de Gemeenschappen en de Gewesten behoren onder voorbehoud van de zo-even vermelde uitzonderingen;

5.2.6. Overwegende dat toen de bestreden beslissingen werden genomen, het koninklijk besluit van 20 februari 1992 tot bepaling van de doeleinden van openbaar nut waarvoor een deel van de winst van de Nationale Loterij wordt bestemd, die doeleinden bepaalde; dat overeenkomstig artikel 1, eerste lid, 8°, culturele activiteiten - de ontwikkeling van kunst en letteren, het muziekleven, de musea en bibliotheken, alsmede de verrijking van het cultureel patrimonium en de ontwikkeling van het culturele leven in het algemeen - beschouwd worden als zijnde doeleinden van openbaar nut die in aanmerking komen voor subsidiëring door de Nationale Loterij op voorwaarde dat de begunstigden door een andere overheid gesubsidieerd worden; dat het in dit kader is dat het ECOV eerst wel en daarna niet meer werd gesubsidieerd;

5.2.7. Overwegende dat, gelet op de bevoegdheid van de Gemeenschappen voor de culturele aangelegenheden als bedoeld in artikel 4 van de voornoemde bijzondere wet, waaronder ook de schone kunsten - en dus muziek - en artistieke vorming, het vaststellen van de financiële middelen voor het voeren van een cultureel beleid ter zake behoort tot het "regelen" van die culturele aangelegenheden waarvoor de Raden van de Gemeenschappen bevoegd zijn; dat aangezien ter zake niet wordt betwist dat het maatschappelijk doel van het ECOV onder die aangelegenheden valt, bij gebreke van andersluidende bepaling in de Grondwet of een bijzondere wet -met name de bijzondere financieringswet- in het licht van het voorgaande dan ook geconcludeerd moet worden dat het ECOV niet gesubsidieerd zou kunnen worden door middelen van de federale schatkist, evenmin als de andere culturele verenigingen aan wie wel subsidies werden toegekend;

5.2.8. Overwegende dat wijl het in dezen gaat om het uitkeren van een deel van de winst van de Nationale Loterij, die een federale openbare instelling met rechtspersoonlijkheid is, voor culturele doeleinden, derhalve de vraag rijst of een

dergelijke vorm van middelenbesteding in feite en bij gebreke van een bepaling in de Grondwet of een bijzondere wet, niet neerkomt op een verkapte vorm van subsidiëring van aangelegenheden die de bevoegdheid van de federale overheid te buiten gaan; dat de federale Staat zich van deze problematiek overigens bewust was; dat verzoekster terecht opmerkt dat artikel 41 van de bijzondere wet van 13 juli 2001 een artikel 62bis in de bijzondere financieringswet heeft ingevoegd krachtens welk een bepaald gedeelte van de winst van de Nationale Loterij wordt toegekend aan de Gemeenschappen, waardoor ook de bevoegdheid om die bedragen aan te wenden voor subsidies in culturele aangelegenheden aan de Gemeenschappen wordt overgedragen;

5.2.9. Overwegende dat uiteindelijk de vraag rijst of de Raad van State, door het eerste middel gegrond te bevinden, geen standpunt inneemt over de grondwettigheid van de wet van 22 juli 1991 zelf; dat in dezen moet worden vastgesteld dat artikel 15 van de wet van 22 juli 1991 enkel bepaalt dat de winst van de Nationale Loterij bestemd is, enerzijds, voor de financiering van de ontwikkelings-samenwerking, de Nationale Kas voor Rampenschade, de Koning Boudewijnstichting en het Overlevingsfonds derde wereld en, anderzijds, voor doeleinden van openbaar nut die worden bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit; dat het koninklijk besluit van 20 februari 1992 tot bepaling van de doeleinden van openbaar nut waarvoor een deel van de winst van de Nationale Loterij wordt bestemd die doeleinden bepaalt en het in zijn artikel 1, eerste lid, 8°, culturele activiteiten - de ontwikkeling van kunst en letteren, het muziekleven, de musea en bibliotheken, alsmede de verrijking van het cultureel patrimonium en de ontwikkeling van het culturele leven in het algemeen - beschouwt als zijnde doeleinden van openbaar nut die in aanmerking komen voor subsidiëring door de Nationale Loterij; dat krachtens artikel 16 van de wet van 22 juli 1991 de Koning, op voorstel van de minister van Financiën en bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, jaarlijks het plan vaststelt voor de winstverdeling; dat het weerom niet de wet is maar een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit vastgesteld plan dat een onderscheid maakt tussen de verschillende doeleinden van openbaar nut in kwestie en dat voor elke rubriek, ook de culturele projecten, een bedrag vastlegt; dat dit plan in casu voor

1993 voorlopig vastgesteld werd bij koninklijke besluiten van 28 januari 1993, 25 maart 1994 en 29 september 1994, en definitief vastgesteld bij koninklijk besluit van 6 april 1995; dat dit plan een deel van de winst reserveert voor kunst en letteren; dat de minister van Financiën vervolgens zorgt voor de bestemming van de winst overeenkomstig het winstverdelingsplan en na het advies van de raad van bestuur van de Nationale Loterij te hebben ingewonnen (artikel 17 van de wet); dat voor zover de winsten van de Nationale Loterij verdeeld worden voor doeleinden van openbaar nut aan de verwezenlijking waarvan andere overheden bijdragen, de minister van Financiën beslist over de bestemming ervan op voorstel van deze overheden volgens de modaliteiten die in gezamenlijk akkoord zijn bepaald (artikel 18 van de wet van 22 juli 1991); dat derhalve dient te worden vastgesteld dat de wet van 22 juli 1991 zelf niet verwijst naar doeleinden van openbaar nut die vallen onder de exclusieve bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Gewesten, maar spreekt van doeleinden van openbaar nut in het algemeen, aan de verwezenlijking waarvan eventueel andere overheden bijdragen; dat enkel in de voornoemde koninklijke besluiten sprake is van culturele aangelegenheden; dat de Raad van State de grondwettigheid van die besluiten rechtstreeks kan toetsten zonder dat ter zake een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof dient te worden gesteld; dat voorts een wet en dus ook een delegatie door de wet aan de Koning of een minister grondwetsconform dient te worden geïnterpreteerd, zodat dan aangenomen zou moeten worden dat die besluiten in de mate dat zij ongrondwettig zijn geen rechtsgrond in de wet kunnen vinden;

5.2.10. Overwegende dat hiertegenover dan echter de vaststelling staat dat blijkens de parlementaire bespreking van de wet van 22 juli 1991 het wel degelijk de bedoeling was om via de artikelen 15 en 18, zoals in het verleden, een deel van de winst van de Nationale Loterij bij koninklijk besluit te kunnen bestemmen voor projecten van openbaar nut, ook inzake aangelegenheden waarvoor de Gemeenschappen of de Gewesten bevoegd zijn, zij het dat de minister van Financiën over deze bestemming dan beslist op voorstel van deze overheden volgens de modaliteiten die in gezamenlijk akkoord zijn bepaald; dat derhalve dient te worden aangenomen dat de toepassing die van de artikelen 15 en 16 is gemaakt in het koninklijk besluit

van 20 februari 1992 en in het koninklijk besluit dat het winstverdelingsplan opstelt en daarin een deel van de winst van de Nationale Loterij bestemt voor cultuur, en in de ministeriële besluiten die op voorstel van de Gemeenschappen dat deel van de winst voor bepaalde verenigingen en projecten bestemmen, overeenstemt met de bedoeling van de wetgever; dat teneinde te vermijden dat de Raad van State zich onrechtstreeks uitspreekt over de grondwettigheid van de wet van 22 juli 1991 zelf, hij de bevoegdheidsvraag dient voor te leggen aan het Arbitragehof middels een prejudiciële vraag; dat, indien het Arbitragehof de vraag beantwoordt dat de desbetreffende wetsbepalingen de door of namens de Grondwet vastgestelde bevoegdheidsregelen schenden, de Raad van State de bestreden overheidshandelingen zal moeten vernietigen; dat aldus aan het geschil een oplossing wordt gegeven zonder dat de andere middelen hoeven te worden onderzocht,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De debatten worden heropend.

Artikel 2.

De volgende prejudiciële vraag wordt gesteld aan het Arbitragehof :

"Schenden of schonden de artikelen 15 tot 18 van de wet van 22 juli 1991 betreffende de Nationale Loterij de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten en inzonderheid de artikelen 127, § 1, 1°, van de Grondwet en artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, in de mate dat de artikelen 15 en 16 van de wet van 22 juli 1991 zo worden geïnterpreteerd dat zij de Koning de mogelijkheid bieden of boden onder de doeleinden van openbaar nut waarvoor de winst van de Nationale Loterij bestemd wordt doeleinden te bepalen die behoren tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen zoals de ontwikkeling van kunst en letteren, het muziekleven, de musea en bibliotheken, alsmede de verrijking van het cultureel patrimonium en de ontwikkeling van het culturele leven in het algemeen, of de Gewesten, en daarvoor in het plan voor de winstverdeling een te verdelen bedrag te bestemmen, en in de mate dat de artikelen 17 en 18 van dezelfde wet de minister van Financiën de bevoegdheid geven overeenkomstig dat winstverdelingsplan te beslissen over de concrete bestemming van het voor dergelijke doeleinden van openbaar nut bestemde deel van het winstverdelingsplan, door de toekenning van subsidies aan projecten en organisaties, op voorstel van de betrokken Gemeenschap of het betrokken Gewest ? Is het antwoord op deze vraag verschillend indien aangenomen zou worden dat de minister daarbij niet enkel negatief gebonden is door de afwezigheid van een voorstel om dergelijk project of organisatie te subsidiëren, in de zin dat hij dan aan dat project of voorstel geen deel van de winst van de Nationale Loterij kan toekennen, maar ook positief in de zin dat hij gebonden is door het voorstel ter zake en bijgevolg enkel de voorgestelde subsidie en niet meer of minder kan toekennen"?

Artikel 3.

Het door de auditeur-generaal aan te stellen lid van het auditoraat wordt belast met het verder onderzoek van de zaak na ontvangst van de uitspraak van het Arbitragehof.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op
acht maart 2000 en vier, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	S. VAN AELST,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. VAN AELST.

J. DE BRABANDERE.